

РЕШЕНИЕ

№ 383

гр. Варна, 07.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на петнадесети септември през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Мария К. Терзийска

при участието на секретаря Мая Т. Иванова
като разгледа докладваното от Мария К. Терзийска Търговско дело № 20223100900039 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по искова молба на Н. Н. Г. от гр. Варна, чрез пълномощник, с която е предявена осъдителна претенция против застраховател по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ – ЗД „БУЛ ИНС“ АД за сумата от 200 000 лева обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищцата, следствие смъртта на съпруга ѝ С.В.Г., в резултат на ПТП, настъпило на 22.05.2020 година, по вина на В. В. К., осъден с влязла в сила присъда по НОХД № 364/2022 г. по описа на ОС – Варна, при твърдения за валидно застрахователно правоотношение между собственика на МПС „Ауди“ с рег. № ***** и ответното дружество, ведно със законната лихва от датата на предявяване на застрахователната претенция 24.06.2020 г. до окончателното изплащане на главницата.

Ищцата Н. Г. твърди, че на 22.05.2020 г., в гр. Варна, посока к.к. „Зл. Пясъци“ е реализирано ПТП между л.а. м. „Опел Корса“ с рег. № *****, управляван от съпруга ѝ С.Г. и МПС м. „Ауди“, с рег. № *****, управляван от В. К., който е признат за виновен за настъпилото ПТП с влязла в сила присъда на наказателния съд, като Д.ието е извършено след употреба на наркотично вещество.

В резултат на ПТП е настъпила смъртта на съпруга на ищцата.

Заявява ищцата, че след кончината на съпруга ѝ, за нея е настъпила празнота в живота от тежката загуба, като болката е непреодолима, поради силната връзка между двамата приживе. Внезапната загуба е довела и до силен емоционален стрес и негативни психични изживявания, които не са преодоленни. Настоява, че инцидентът е отнел една от най-значимите фигури в нейния живот. Твърди, че не е обезщетявана от застрахователя извънсъдебно, въпреки отправената застрахователна претенция по чл. 380 от КЗ. Поради

наличието на валиден договор по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ за МПС-то, управлявано от виновния водач, сезира съда с искане да се присъди сумата от 200 000 лева, адекватна на претърпените болки и страдания и лихвата от момента на сезиране на застрахователя.

Правна квалификация на иска: чл. 432, ал. 1 от КЗ и чл. 429 ал. 3 вр. ал. 2, т. 2 от КЗ.

В отговора си, застрахователят намира претенциите за допустими, но неоснователни, поради отсъствие на изградена трайна и дълбока емоционална връзка на ищцата с починалия, а по размера - поради завишаването му и поради съпричиняване на вредата от страна на починалото лице.

Не се оспорва валидността на застрахователното правоотношение по договор за застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ за МПС, към релевантната дата.

Настоява, че размерът е изключително завишен и следва да се държи сметка, че обезщетението не трябва да води до обогатяване на ищеца и неоправдано завишаване жизнения стандарт на лицето. Твърди, че болките и страданията не са продължили повече от обичайното за този вид травма, а и не са представени каквито и да е доказателства за наведените твърдения. Акцентира, че обезщетението по чл. 52 от ЗЗД се дължи за вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, които са действителни, съществуват обективно и са причинени от деликвента, а такива, в случая не се сочат.

Във връзка с възражението за съпричиняване на вредите от страна на пострадалия се сочат нарушения на чл. 50, ал.1 от ЗДвП и чл. 25, ал. 2 от ЗДвП, както и на чл. 137а от същия нормативен акт, като се развиват подробни съображения.

Оспорва се началният момент, от който се претендира лихвата от застрахователя, по подробно изложени аргументи.

Отделно твърди, че деликвентът е управлявал МПС след употреба на наркотично вещество, установено с влязлата в сила присъда по НОХД, с което претендира привличането му в качеството на помагач, с оглед последващо ангажиране на регресна отговорност, на осн. чл. 500, ал. 1, т. 3 от КЗ.

Предвид горното обстоятелство и заявеното от ответното дружество искане, настоящият съдебен състав е конституирал като помагач на страната на ЗД „БУЛ ИНС“ АД – В. В. К., на осн. чл. 219 ГПК, с постановеното по делото определение по реда на чл. 140 ГПК.

В съдебно заседание ищцата, чрез надлежно упълномощен процесуален представител, поддържа предявения иск.

Ответното дружество, също чрез упълномощен процесуален представител, оспорва исковата молба, поддържа твърденията си, изложени в отговора на исковата молба и по същество на правния спор.

И двете страни претендират присъждането на деловодни разноски.

Третото лице–помагач на ответника по делото, чрез своя пълномощник, изразява становище за допустимост, но неоснователност на предявения иск досежно претендирания размер. Прави възражение за съпричиняване на вредите от ищеца, който сам се поставил в опасност, неспирайки на знак „Стоп“. Също така, присъединява се към изложените в отговора на исковата молба, оспорвания от ответника.

Съдът, като съобрази предметните предели на производството, след съвкупен анализ на доказателствения материал по делото и по вътрешно убеждение, приема за установено следното от **фактическа и правна страна**:

1. По безспорните факти:

Съобразно разпределената доказателствена тежест и предвид приключилото производство срещу виновния водач, съдът, на основание чл. 300 ГПК, зачита влязлата в сила на 23.04.2025 г. Присъда № 28/20.05.2024 г. по НОХД № 364/2022 г. по описа на ОС – Варна, частично изменена с решение № 143/11.12.2024 г. по ВНОХД № 297/2024 г. по описа на ВАпС, потвърдено с решение № 187/23.04.2025 г. по КНОХД № 230/2025 г. на ВКС, I-во НО, която е задължителна за гражданския съд относно извършването на Д.ието, неговата противоправност и вината на дееца, поради което и тези въпроси не могат да се пререшават.

Фактологията и влязлата в сила присъда налагат да се приеме, че на 22.05.2020 г. в гр. Варна, на главен път 1-9 гр. Варна – к.к. „Златни пясъци“, до резиденция „Евксиноград“, при управление на лек автомобил, марка „Ауди“, модел „А3“ с рег. № ***** със скорост от 80.1 км/ч и като превишил сигнализираната с пътен знак В26 скорост 60 км/ч, В. В. К. нарушил чл. 21, ал. 2 от ЗДвП и чл. 47, ал. 3 от ППЗДвП и по непредпазливост причинил смъртта на С.В.Г., което деяние извършил след употреба на наркотични вещества – канабис/марихуана.

Не се спори и относно фактите по застрахователното правоотношение, а именно, че към датата на ПТП – 22.05.2020 г. между собственика на л. а. „Ауди“, с рег. № ***** и ответното дружество е съществувал валиден договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“.

Не са противоположни позициите на страните и по факта на уведомяване на застрахователя по реда на чл. 498 ал.1 вр. чл. 380 от КЗ, както и че пострадалият не е получил извънсъдебно плащане по заявената пред ЗД „БУЛ ИНС“ АД претенция.

Въпросите, които гражданският съд следва да разреши, касаят наличието на твърдените неимуществени вреди и техния интензитет, справедливият размер на обезщетението за понасянето им, дължимостта на лихва върху главницата и релевантният за начисляването ѝ момент.

2. По наличието на вреди от процесното ПТП, техния интензитет и справедливият размер на обезщетението:

От представеното по делото удостоверение за удостоверение за наследници, издадена от Община Варна, Район „Приморски“, се установява, че ищцата е съпруга на починалия С.В.Г..

За доказване на претърпените болки и страдания и техния интензитет, ищцата ангажира гласни доказателства, чрез разпита на свидетелката Р.В.Г. – сестра на починалия С.В.Г., които съдът преценява, с оглед нормата на чл. 172 от ГПК.

Същата заявява, че нейният брат и ищцата са водили хармоничен семеен живот, основан на взаимно уважение и подкрепа. Сочи, че бракът им продължил 52 – 53 г., като двамата са имали прекрасен живот. Свидетелката излага, че с двете им деца са били много задружно семейство. Твърди, че всички понесли загубата на С.Г. много тежко, доколкото била внезапна, а той

бил здрав човек, независимо от годините си; енергичен и перфекционист, поради което и продължил да работи, след като се пенсионира.

Поддържа, че нейният брат не е имал проблеми със зрението, респективно не е носил очила. Излага, че слухът му би могъл да е леко намален, предвид възрастта, но не е бил трудоустроен. Свидетелката заявява, че снаха ѝ, към настоящия момент е пенсионерка. Дватама със С.Г. имали здраво семейство, тя изпитва силна липса и непрекъснато страда. Сочи, че ищцата живее сама, а приживе разчитала изключително на неговата подкрепа. Свидетелката Г. твърди, че има близки отношения с ищцата и след инцидента.

Намира ищцата след ПТП за тъжна, нервна, като заявява, че не излиза навън, а се е затворила в своя дом. Твърди, че Н. Г. все още съжелява за загубата на съпруга и не е преодоляла случилото се. Свидетелката твърди, че нейният брат вероятно е носил слухов апарат /от време на време/, но не постоянно.

В заключение, излага, че разговаря често с ищцата по телефона, за да се осведоми какво е здравословното ѝ състояние, тъй като Г. е сама и има нужда от подкрепа. След смъртта на С.Г., заявява, че намира ищцата за загрижена, без компания, отдадена на семейството.

Предвид горното, **по размера на обезщетението**, съдът намира следното: при претендирани обезщетения за неимуществени вреди, се прилага принципът на справедливо обезщетяване на болките и страданията, съгласно чл. 52 ЗЗД, основан на цялостна преценка на конкретните обективни обстоятелства – видът и характерът на телесните увреждания/смърт и последиците от тях за пострадалото лице/наследниците. Наред с това, като ориентир за размерите на обезщетенията, следва да се вземат предвид и икономическата конюнктура, а и съответните нива на застрахователно покритие към относимия за определяне на обезщетенията момент.

При така установените по делото фактически положения, съдът приема, че съществувала между ищцата Н. Н. Г. и загиналият С.В.Г. продължителна връзка (52 – 53 години) е изцяло съответна на трайно установени стабилни отношения между съпрузи, отнасящи се с привързаност, взаимна подкрепа и грижа един към друг и към семейството. Свидетелските показания от лице, което познава и двамата достатъчно дълго, очевидно не само поради родствената връзка брат-сестра, а поради близките отношения, дават достатъчно основание да се приеме, че бракът им е просъществувал в семейна среда, основана на взаимна обич и доверие. Безспорно неочакваната смърт на дългогодишния брачен партньор, който е бил в добро здравословно състояние за годините си, е причинила на ищцата морални болки и страдание, като негативните емоции и понастоящем не са овладени и преодолені, съобразявайки в тази връзка и възрастта на съпрузите към момента на настъпване на вредоносното събитие (на 77, съответно на 71 години и продължителността на връзката – повече от половин век).

При определяне размера на дължимото обезщетение, настоящият съдебен състав съобрази и обстоятелството, че пострадалият е загубил живота си внезапно, в резултат на получени травми при пътнотранспортно произшествие, несъвместими с живота. Отчетен по делото от съда е и фактът, че след смъртта на пострадалото лице, животът на съпругата му се е променил - живее уединено и е стеснила извънредно социалните си контакти.

Ето защо, имайки предвид и лимитите на застрахователна отговорност,

съдът намира, че справедлив размер на обезщетението се явява този от 120 000 лева, съответстващ на претърпените болки и страдания като съдът не намери същите да са с интензитет по-висок от обичайните след кончина на близък, които да налагат определяне на по-висока сума за обезщетение.

3. По въпроса за съпричиняването:

Ответникът и привлеченото на негова страна трето лице -помагач са навели възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия, изразяващо се в неспазване разпоредбите на чл. 50, ал. 1 от ЗДвП и чл. 25, ал. 2 от ЗДвП.

Съдът намира същото за основателно. От заключението по КСМАТЕ, неоспорено от страните по делото, което кредитира като обективно и компетентно дадено, както и от обясненията на вещите лица, изложени в проведените открити съдебни заседания, се установява, че водачът на л.а. м. „Опел Корса“ с рег. № ***** е предприел косо пресичане отдясно наляво на пътното платно, спрямо автомобили, движещи се със скорост максимално определена до 60 км./ч., без да съобрази поведението си с отстоянието, на което те се намират. По този начин, водачът на л.а. м. „Опел Корса“ е отнел предимството за движение в права посока на л.а. м. „Ауди“, който се е движил в лява пътна лента, с избрана скорост на движение значително по-висока от регламентираната.

Това поведение на пострадалия, съдът намира, че е било в пряка връзка с произшествието, с което е допринесъл за настъпване на вредоносния резултат, доколкото не е съобразил поведението си спрямо избраната маневра, така че да не застраши общия трафик на пътното платно, в случай че останалите автомобили не извършат аварийно спиране, за да го пропуснат.

На следващо място, следва да бъде отбелязано, че вещото лице е достигнало до извод, че водачът на л.а. „Опел Корса“ е имал видимост над 100 м. към приближаващите автомобили и възможност да установи тяхното разположение и скорост, както и че пътнотранспортното произшествие е било предотвратимо чрез изчакване и спазване на предимството на движещите се по пътя автомобили, в зоната на тази видимост.

От останалия събран доказателствен материал по делото, релевантен за съпричиняването, а именно удостоверение за здравословното състояние на водач/кандидат за придобиване на правоспособност за управление на МПС и справка за изписаните лекарства на С.В.Г., за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г., по които разяснения в съдебно заседание даде вещото лице по част СМЕ не се разколеба изводът на съдебния състав за способността на водача да шофира, както и не се констатира наличие на здравословен проблем със зрението, т.е. починалото лице е можело и следвало да съобрази поведението си на пътя с пътната обстановка.

От друга страна съдът съобразява че поведението на пострадалия е значително по-малко укоримо в сравнение с това на деликвента – управление на моторно превозно средство след употреба на наркотични вещества – канабис/марихуана и движение с превишена скорост за пътния участък, доколкото експертите са категорични, че при избрана скорост от 60 км/ч, каквато е ограничителната, виновното лице е могло да избегне категорично ПТП. Затова съдът счита, че поведението на пострадалото лице обуславя по-малък принос в общия вредоносен резултат, но все пак е от естество да улесни реализиране на процесното ПТП, поради което и съдът определя процент на

съпричиняването от 30%, с който следва да бъде намалено дължимото обезщетение, по реда на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, определено в настоящия случай на 120 000 лева.

В производството по делото е релевирано от ответната страна и възражение за съпричиняване, поради неизползване на обезопасителен колан от страна на пострадалото лице, което е неоснователно.

Според заключението на КСМАТЕ, изхождайки от механизма на пътнотранспортното произшествие, от техническа и медицинска гледна точка, при процесния удар тялото на пострадалия би влязло в контакт с вътрешността на деформираните детайли от купето на автомобила, независимо дали е използвал или не предпазен колан. Съпричиняването, по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, не може да почива на предположения и намаляването на дължимото обезщетение за вреди от деликт на това основание предполага доказани по безспорен начин конкретни действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно е способствал за вредоносния резултат като е създал условия или е улеснил неговото настъпване. Тежестта за доказване на това възражение за съпричиняване е на ответното дружество, което в настоящия случай, съдът счита, че не установи.

Предвид гореизложеното, предявеният иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от ищцата Н. Н. Г., след приспадане на определения процент на съпричиняване, следва да бъде уважен до размер от 84 000 лева и отхвърлен за разликата над тази сума до предявения размер от 200 000 лева.

4. По претенцията за лихва:

Съгласно чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, застрахователното обезщетение покрива и лихвите за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на ал. 3. Деликвентът безспорно отговаря за лихви пред увредения без покана, съгласно чл. 84, ал. 3 от ЗЗД. Според следващата алинея на разпоредбата, лихвите за забава на застрахования по ал. 2, т. 2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума. От застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице по чл. 380 от КЗ, която от датите е най-ранна. Следователно, деликвентът дължи лихви от датата на Д.ието, а застрахователят от горепосочените дати, в случая най-рано от уведомяването му по чл. 380 от КЗ. Застрахователят е бил сезиран с извънсъдебна претенция за репарирание на вредите, получена от него на 24.06.2020 г. (видно от представената застрахователна претенция по делото). Именно от тази дата, а не от датата на деликта, той следва да покрие лихвите за забава, дължими от деликвента на основание чл. 429, ал. 2, т. 2 вр. ал. 3 КЗ.

За неоснователни настоящият съдебен състав намира заявените с отговора на исковата молба оспорвания на акцесорната претенция от страна на ответното дружество, доколкото липсват доказателства по делото, в подкрепа на твърдението за изискани допълнителни доказателства във връзка с произнасяне по преписката, а и следва да бъде отбелязано, че влязла в сила присъда, респ. одобрено споразумение или заключителен акт за прекратяване на досъдебното производство срещу деликвента не е задължително условие за изплащане на застрахователно обезщетение или за разглеждането на пряк иск

за присъждане на такова. /в горния смисъл са мотивите към Решение № 50218 от 3.11.2022 г. на ВКС по т. д. № 1146/2021 г., I т. о., ТК/.

5. По разноските

При този изход на спора разноски се следват и на двете страни.

Общ материален интерес по претенцията – 200 000 лева. Уважена част – 84 000 лева, отхвърлена – 116 000 лева.

На ищеца, поради това че е освободен от заплащане на държавни такси и разноски, се следва възнаграждение за процесуална защита. Доколкото такава е осъществена по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата и като отчете предмета на делото (иск по чл. 432, ал. 1 от КЗ и чл. 429 ал. 3 вр. ал. 2, т. 2 от КЗ.); фактическата и правна сложност на същото (отпадане на голяма част от спорните въпроси, с оглед наличието на влязла в сила присъда на наказателния съд); съществуването на обилна практика по приложението на чл. 52 ЗЗД; интересът по делото (200 000 лева), извършените процесуални действия от пълномощника, на база материален интерес в уважената по иска част и на осн. чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа, присъжда такова в размер на 5313 лева на процесуалния представител.

Ответникът е сторил разходи за експертиза, в размер на 1450 лева, от които се присъждат 841 лева, спрямо отхвърлената част на иска, както и адвокатско възнаграждение. По договорения и заплатен за процесуално представителство размер от 15 240 лева с ДДС отсъства възражение от ищцовата страна за прекомерност, от който спрямо отхвърлената част от иска, на страната се следва адвокатско възнаграждение в размер на 8839.20 лева с ДДС.

Ответникът ще бъде осъден да заплати в полза на бюджета на съда също държавна такса върху уважените иски в общ размер на 3 360 лева.

На третото лице-помагач разноски не се дължат.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, гр. София да заплати на **Н. Н. Г., ЕГН *******, гр. Варна, на осн. чл. 432 ал.1 от КЗ и чл. 429, ал. 3 вр. ал. 2, т. 2 от КЗ сумата от **84 000 (осемдесет и четири хиляди) лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищцата, следствие смъртта на съпруга ѝ С.В.Г., в резултат на ПТП, настъпило на 22.05.2020 година, по вина на В. В. К., осъден с влязла в сила присъда по НОХД № 364/2022 г. по описа на ОС – Варна, при доказано валидно застрахователно правоотношение между собственика на МПС „Ауди“ с рег. № ***** и ответното дружество, ведно със законната лихва от датата на предявяване на застрахователната претенция 24.06.2020 г. до окончателното изплащане на главницата, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за претърпените неимуществени вреди за горницата над присъдените 84 000 лева до претендираните 200 000 (двеста хиляди) лева като неоснователен.

Присъденото обезщетение следва да бъде заплатено по **банкова сметка: IBAN № *******, открита при „Обединена Българска Банка“ АД, с титуляр: **адв. С. С., АК – Варна.**

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, гр. София да заплати в полза на адвокат С. Б. С., АК – Варна, гр. Варна, ЛАН *****, ВАК, сумата от **5313** (пет хиляди триста и тринадесет) лева, представляваща дължимо адвокатско възнаграждение за оказана на ищеца безплатна правна помощ, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 1 ЗАДв.

ОСЪЖДА Н. Н. Г., ЕГН *****, гр. Варна да заплати на ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, гр. София сума в размер на **841** (осемстотин четиридесет и един) лева, представляваща разноски за експертиза и сума в размер на **8839.20** (осем хиляди осемстотин тридесет и девет и 0.20) лева с ДДС, за процесуална защита, на осн. чл. 78 ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, гр. София да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на Варненски окръжен съд, сумата от **3360** (три хиляди триста и шестдесет) лева държавна такса, съразмерно с уважената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК.

РЕШЕНИЕТО е постановено при участие на трето лице-помагач на ответното дружество – В. В. К., ЕГН *****, гр. Варна.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд - Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____